

1) Въ Логика-та цѣло обикновено се називава то, що состои отъ часты. Цѣлое состоящее отъ часты, види се, че само съ туй се различава отъ родъ-тъ, состоящій отъ видове, щото кога хортуваме за родъ-тъ, мы пытамы: *що се съдържя въ него?* а кога — за цѣло-то, сѣпикаваме: *всичко-шо ли въ него сѣществува, щото въ оное трѣба да се съдържя?* Понятіе-то *родъ* мисли се като едно *единство на форма-та*, чрезъ кое-то се опредѣля съдържянье-то му; а *цѣло-шо* — като едно *единство на съдържянье-шо* служи като едно условіе на форма-та. И тѣй, спорядъ туй логическо понятіе за цѣло-то види се че оно зависи отъ часты и се придобыва чрезъ чистый опытъ. — За да може сирѣчь едно нѣщо да се назове *цѣло*, то не бива а) *нищо да му се прибави*; защото инѣкъ преди да му се нѣщо прибави, не можяше да бѣде *цѣло*; б) не бива и *нищо да му се отзѣмне*, — понеже въ такъвъ случай, оно не можяше вече да се назове цѣло.

Забблежка 20) Спорядъ горѣизложенное разумѣва се че за да е нѣщо стройно и хубаво, трѣба да е *цѣло*; а отъ туй слѣдова че, всичко щото не е цѣло, но или му се нѣщо прибави, или му се нѣщо отзѣмне, не може да бѣде хубаво и стройно. Въ съображеніе на това логическо понятіе за *цѣло*, всички-тѣ образованни челоуѣци оцѣняватъ въобще стройнѣ-тѣ хубость на всяко едно нѣщо, на всѣки единъ какъвъ да е предметъ. Тѣй, напримѣръ, тѣ казватъ че, онзи челоуѣкъ е *грозенъ*, който има пѣкы по лице-то си, (нѣщо прибавено) и че, въ сѣщомъ смислѣ, и онзи е *грозенъ*, комуто, мѣкаръ и най малка-та ставица на тѣло-то не достава (нѣщо отзето): —

2) И тѣй, цѣло-то друго нищо не е, освенъ едно единство на съдържянье-то му; всички-тѣ му части сирѣчь земаатъ се совокупно и заедно, но за да